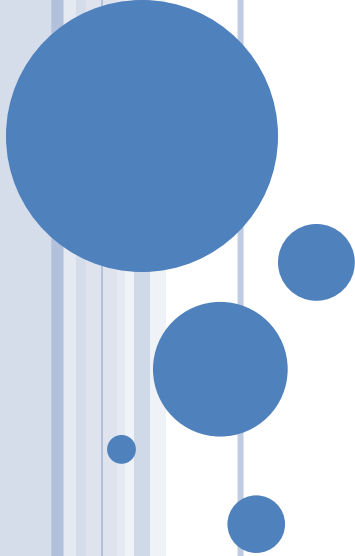

OSD 215

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK OKURYAZARLIĞI

2025-2026 GÜZ DÖNEMİ

**Avrupa Yeşil Mutabakatı ve
Türkiye'ye Etkileri**

Avrupa Yeşil Mutabakatı (European Green Deal)

Avrupa Komisyonu tarafından 2019'da açıklanan *Avrupa Yeşil Mutabakatı (AYM)*, AB'nin 2050'ye kadar iklim-nötr bir kıta olmasını hedefleyen kapsamlı dönüşüm stratejisidir.

Avrupa Yeşil Mutabakatı (European Green Deal)

Temel odak alanları:

- İklim değişikliğiyle mücadele,
- Temiz ve dögüsel ekonomi,
- Sürdürülebilir ulaştırma,
- Biyoçeşitlilik ve doğal kaynakların korunması,
- Temiz enerji dönüşümü.

Avrupa Yeşil Mutabakatının Temel Hedefleri

- ✓ 2050’de Net Sıfır Emisyon2030’a kadar emisyonların %55 azaltılması (Fit for 55),
- ✓ Döngüsel ekonomi ve kaynak verimliliğinin artırılması,
- ✓ Yenilenebilir enerji payının yükseltilmesi,
- ✓ Temiz, erişilebilir ve güvenli enerji sistemleri geliştirilmesi,
- ✓ Sürdürülebilir tarım (Çiftlikten Sofraya Stratejisi).

Fit for 55 Paketi

2021’de Avrupa Komisyonu tarafından açıklanan ***Fit for 55 Paketi***, AB’nin 2030 yılına kadar sera gazı emisyonlarını %55 azaltma hedefi doğrultusunda hazırlanmış kapsamlı bir politika setidir.

- Paket, iklim hedeflerine ulaşmak için çeşitli mevzuat değişiklikleri ve yeni düzenlemeleri içermektedir.

Fit for 55 Paketi

Temel düzenlemeler:

- Emisyon Ticaret Sistemi'nin genişletilmesi,
- Karbon fiyatlandırmasının güçlendirilmesi,
- Binalar ve ulaşırmada enerji verimliliği düzenlemeleri,
- Yenilenebilir enerji hedeflerinin yükseltilmesi.

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (CBAM)

AB'ye ithal edilen karbon yoğun ürünlere ek bir karbon maliyeti getiren bir düzenleme mekanizmasıdır.

- Amaç, AB içinde uygulanan karbon fiyatlandırmasının dışa kaçmasını önlemek ve ithal ürünlerle AB  reticileri arasında rekabet eşitliği sağlamaktır.

CBAM, ithal edilen ürünlerin karbon ayak izinin ölçülmesini, raporlanmasını ve belirlenen oranlarda mali yükümlülük uygulanmasını içermektedir.

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (CBAM)

CBAM'ın başlangıç döneminde kapsam dahilindeki sektörler:

- ❖ Demir  elik
- ❖  imento
- ❖ Alüminyum
- ❖ Elektrik
- ❖ Gübre
- ❖ Hidrojen

Bu sektörler, karbon yoğun üretim süreçlerine sahip oldukları için öncelikli olarak düzenleme kapsamına alınmıştır. Gelecek yıllarda CBAM kapsamının diğer sanayi sektörlerine genişletilmesi planlanmaktadır.

CBAM'ın Türkiye'ye Ekonomik Etkileri

Türkiye, AB'nin en büyük ticaret ortaklarından biridir. Bu nedenle CBAM, Türk ihracatçıları için kritik önem taşımaktadır.

Temel etkiler:

- İhracat maliyetlerinin artması,
- Karbon ayak izi hesaplamalarının zorunlu hale gelmesi,
- Enerji verimliliği yatırımlarının hızlanması,
- Yeşil enerji ve düşük karbonlu üretime yönelim
- KOBİ'ler üzerinde finansal baskı.

AB – Türkiye Ticaretindeki Dönüşüm

AB'ye yapılan ihracatın yaklaşık %40'ı karbon yoğun sektörlerden oluşmaktadır.

- Bu nedenle karbon maliyetleri, Türkiye'nin dış ticaret yapısını doğrudan etkilemektedir.

Türkiye'nin karbon ayak izi raporlama yükümlülükleri artmaktadır.

- Üreticiler ve ihracatçılar için ölçüm, izleme ve doğrulama süreçleri zorunlu hale gelmektedir.

AB – Türkiye Ticaretindeki Dönüşüm

Yeşil Mutabakat'a uyum, Türkiye'nin rekabet gücünü koruması için kaçınılmazdır.

- Düşük karbonlu üretime geçiş, finansmana erişim ve AB pazarında kalıcılık açısından stratejik bir gerekliliktir.

AB, tedarik zincirlerinde iklim uyumlu, şeffaf ve sürdürülebilir üretim talep etmektedir.

- Kurumsal sürdürülebilirlik, izlenebilirlik ve çevresel performans raporlamaları ihracatçı firmalar için yeni standartlar haline gelmektedir.

Türkiye İçin Fırsatlar

- Yenilenebilir enerji yatırımlarının hızlanması,
- Yeşil finansman araçlarına erişim,
- Temiz üretim teknolojilerinin yaygınlaşması,
- Dijital ve yeşil dönüşümün birlikte gelişmesi,
- AB ile daha sürdürülebilir tedarik zincirleri kurulması.

Türkiye İçin Zorluklar

- KOBİ'lerin uyum maliyetleri,
- Karbon ölçüm altyapısının eksikliği,
- Enerji dönüşümü yatırım ihtiyacı,
- Sanayide düşük karbonlu teknolojilere geçiş süreci,
- CBAM raporlama zorunlulukları.

Türkiye'nin Yeşil Mutabakat Eylem Planı

Türkiye, 2021'de Yeşil Mutabakat Eylem Planı'nı yayımlamıştır.

Temel başlıklar:

- Çevre ve iklim uyumu,
- Yeşil finansman,
- Döngüsel ekonomi,
- Sürdürülebilir tarım,
- Yeşil dönüşüm destek programları,
- Karbon piyasası hazırlıkları.

Yeşil Mutabakat Eylem Planı Yayınlandı

Yeşil yatırımların ülkemize çekilmesi ve ilgili tüm politika alanlarında yeşil dönüşümün desteklenmesini hedefleyen bir yol haritası niteliğindeki Eylem Planına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Genelgesi 16.07.2021 tarihli Resmi Gazete’de yayımlandı.

16 Temmuz 2021

Ülkemizin, uluslararası ticaret düzeninde son yıllarda ivme kazanan iklim değişikliği ile mücadele politikalarına adaptasyonunu sağlamayı hedefleyen ve ihracatta rekabetçiliğimizi güçlendirecek bir yol haritası niteliğinde olan “Yeşil Mutabakat Eylem Planı” yayımlandı.

-Uluslararası ticaretin öne çıkan aktörlerinden yeşil dönüşüm hedefleri

Son yıllarda dünyada hız kazanan yeşil dönüşüm politikaları, iklim değişikliğiyle bağlantılı politikaları uluslararası ekonomi ve ticaret gündeminin merkezine yerleştirdi.

AB’nin 11 Aralık 2019’da açıkladığı Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında 2050 yılında karbon-nötr ilk kıta olma hedefini ortaya koyması bu politikalara ivme kazandırdı.

Covid-19 salgınının da pekiştirdiği sürdürülebilirlik algısı ile birlikte AB’nin yeşil dönüşüm hedeflerini açıklamasının ardından, uluslararası ticaretin önde gelen aktörleri de benzer hedefler açıklamaya başladı.

-9 ana başlık altında toplam 32 hedef ve 81 eylem

“Yeşil Mutabakat Eylem Planı”, uluslararası ticaret ve ekonomide meydana gelen bu değişim ve dönüşüm karşısında ülkemizin kalkınma hedefleri doğrultusunda sürdürülebilir ve kaynak-etkin bir ekonomiye geçişini desteklemeyi amaçlamaktadır.

AYM'nin Türkiye'ye Genel Etkileri

Avrupa Yeşil Mutabakatı, Türkiye'nin üretim, ticaret ve lojistik altyapısının bütüncül bir dönüşümden geçmesini zorunlu kılmaktadır.

- Bu kapsamda, enerji arz yapısının karbonsuzlaştırılması, temiz üretim teknolojilerinin yaygınlaştırılması ve çevresel performansa dayalı sürdürülebilir tedarik zinciri modellerinin geliştirilmesi stratejik bir gereklilik haline gelmiştir.

AYM'nin Türkiye'ye Genel Etkileri

Yeşil enerji kaynaklarına geçiş, kaynak ve enerji verimliliğini esas alan üretim sistemlerinin benimsenmesi ve karbon ayak izinin şeffaf biçimde raporlanmasına yönelik kurumsal mekanizmaların oluşturulması, Türk sanayisinin uluslararası rekabet gücünü yeniden tanımlayacaktır.

Uzun vadede, söz konusu dönüşüm; yüksek katma değerli üretim kapasitesinin artırılması, yeşil finansman olanaklarına erişimin güçlenmesi ve AB pazarında sürdürülebilirlik temelli rekabet avantajı elde edilmesi açısından Türkiye için önemli fırsatlar sunmaktadır.

